være nyttig å lese kapitlet om melengestrol-acetat (MGA). Det er et syntetisk progesteron som ikke blir brukt til å behandle sykdomstilstander, men for å fremme veksten hos storfe. Risikovurderingen av melengestrolacetat i mat er godt beskrevet og kan brukes som et eksempel på hvordan en slik evaluering foregår.

Hensikten med å publisere denne rapporten slik den fremstår, er vanskelig å se. Dessverre vil jeg anbefale dem som er interessert i dette temaet å hente informasjon fra andre kilder. De som jobber med kontroll av fremmedstoffer i mat, finner «maximum residue limit» (MRL)-verdier og «acceptable daily intake» (ADI) for de stoffene, som er diskutert i rapporten, lett tilgjengelig på Internett.

Jan Ludvig Lyche

Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi
Norges veterinærhøgskole

Svakt om muskel- og skjelettsystemet

Watkins J.

Structure and function of the musculoskeletal system

2. utg. 399 s, tab, ill. Leeds: Human Kinetics, 2010. Pris GBP 60

ISBN 978-0-7360-7890-0

Boken er delt i to deler. Del 1 er muskel- og skjelettsystemets funksjonelle anatomi. Del 2 omhandler muskel- og skjelettsystemets reaksjon på og tilpasning til belastning. Denne inndelingen hevdes å være

en forbedring fra første utgave, som denne anmelderen ikke kjenner.

Forfatteren er professor i biomekanikk ved Universitetet i Swansea, Wales, noe teksten bærer tydelig preg av. Han har lagt vekt på mekaniske prinsipper, men dessverre har dette skjedd på bekostning av den tilgrunnliggende biologien. Dette er særlig tydelig i gjennomgangen av de cellulære elementene i muskel- og skjelettsystemet. Denne delen er til dels så mye forenklet at det inviterer til misforståelser, og dels er den heller ikke tilstrekkelig oppdatert, slik at man står i fare for å holde liv i gamle oppfatninger. Et statisk syn på muskelfibrenes egenskaper og tilpasningsevne kan være et eksempel her.

Illustrasjonene er svært skjematiske og ofte ikke helt i samsvar med gjeldende oppfatninger. Tegningene av de tre brusktypene ser f.eks. ut som samme type brusk med

forskjellige fargemetoder. Boken er trykt i fire farger, dvs. med alle fargemuligheter tilgjengelig, men dette er ikke utnyttet i illustrasjonsmaterialet. Noen av illustrasjonene er vanskelige å tolke selv for en som kan dette stoffet. Når nomenklaturen på sentrale områder i tillegg avviker fra det som er vanlig i Norge, blir bruksverdien begrenset for norske studenter. I samsvar med forfatterens bakgrunn ligger nok tekstens styrke i de mekaniske betraktningene, men på det området finnes det alternativ, engelskspråklig litteratur.

Hans A. Dahl

Avdeling for anatomi
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Kolorektal kirurgi i kompakt utgave

Whitlow CB, Beck DE, Margolin DA et al.

Improved outcomes in colon and rectal surgery

418 s, tab, ill. London: Informa Healthcare, 2009. Pris GBP 200

ISBN 978-1-4200-7152-8

Forfatterne setter seg som mål å gi en oversikt over hele fagfeltet kolorektal kirurgi, og de retter seg mot både utdanningskandidater og erfarne spesialister. Til sammen 70 forfattere, blant dem mange internasjonalt kjente navn fra renommerte, amerikanske fagmiljøer, har bidratt til bokens 36 kapitler. Hvert kapittel innledes med en kasuistikk som illustrerer en typisk problemstilling, og hvordan den kan løses.

De første kapitlene fokuserer på mer generelle aspekter, som betydningen av pasientens komorbiditet, undersøkelsesteknikker som endoskopi, analfysiologi og bildediagnostikk, samt intra- og postoperative komplikasjoner med tydelig vekt på praktiske løsninger. Man finner også et kapittel om hvordan man forebygger og forholder seg til klagesaker – litt uvanlig for norske forhold.

Sykdommer som tradisjonelt har fått for lite oppmerksomhet, som anoproktologi, fekal inkontinens, sinus pilonidalis og perineal hidrosadenitt, får rikelig plass, og det omtales fylldig både tradisjonelle og nye behandlingsmetoder. Kolorektal kreft presenteres omfattende fra både kirurgisk og onkologisk ståsted, og utelater ikke moderne operasjonsmetoder som laparoskopisk teknikk og transanal endoskopisk mikrokirurgi. Med utfyllende kapitler om divertikkelsykdom, inflammatorisk tarm sykdom, stomier og traumer synes hele fagområdet godt dekket. Boken er tydelig på at pasientrapporterte resultatmål er like viktige som tradisjonelle kvalitetsmål som komplikasjoner eller overlevelse, en erkjen-

nelse som så vidt har begynt å gli inn i kirurgisk tenkning.

Forfatterne bruker i det vesentlige en kunnskapsbasert tilnærming med tallrike litteraturhenvisninger av stort sett nyere dato. Imidlertid får man inntrykk av at dette kan kollidere med fast inngrodde kliniske rutiner som preoperativ tarmtømming. Det beskrives utførlig flere metoder for «bowel prep» med referanser fra 1960- og 70-årene. Når man så kommer til metaanalysene, som viser at tarmkirurgi med fordel kan utføres uten tømning, kan det ikke unngås at man fornemmer en viss skepsis. Medisin er tydeligvis ikke bare fag, men også kultur.

Boken er trykt på papir av høy kvalitet og bundet solid, slik at den vil tåle flittig bruk i lang tid. Den kunne inneholdt litt flere illustrasjoner, og noen ganger savner man farger på bildene.

Alt i alt er dette en omfattende oversikt over hele fagfeltet kolorektal kirurgi på en kompakt og lett tilgjengelig måte. Det tydelige fokuset på vanligvis lite prioriterte områder som anoproktologi og stomier, gjør den spesielt interessant. Terskelen for å åpne boken er mye lavere enn man ellers kan oppleve med sammenliknbare bøker. Den vil være til stor nytte både for utdanningskandidater i gastroenterologisk kirurgi, men også for spesialister som ikke driver med kolorektal kirurgi til daglig, og som ønsker å oppdatere seg. Boken kan med fordel stå på sengeposter der pasienter med kolorektale lidelser får kirurgisk behandling.

Hartwig Kørner

Gastrokirurgisk seksjon
Stavanger universitetssjukehus